

DOI: [10.32702/2307-2105-2018.11.52](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.52)

УДК 330.332

*А. В. Гречко,
к. е. н., доцент
О. О. Волок,
студент кафедри економіки і підприємництва,
КПІ ім. Ігоря Сікорського, Факультет менеджменту та маркетингу*

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТДВ «СК «СПЕЙР»

*Alla Grechko,
Ph.D., Assistant Professor
Alexander Volok,
Student of economy and business department
Igor Sykorsky Kyiv Polytechnic Institute*

MANAGING THE EFFICIENCY OF INVESTMENT POLICY OF «SPARE» INSURANCE COMPANY

У статті проаналізовано особливості управління інвестиційною діяльністю українського підприємства в сучасних умовах господарювання. Розглянуто сутність страхового ринку та проаналізовано його сучасний стан.

Зокрема автор приходить до думки про те, що сучасний ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків в Україні. У статті наводяться основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка. Робить висновок, що в українських підприємств є певна перевага перед іноземними конкурентами – здатність швидко реагувати на зміни у зв'язку з тривалим процесом трансформації національної економіки, що передбачає перманентне оновлення регулювання. Тому доцільно приділити інвестиційній діяльності першочергову увагу в процесі вдосконалення управління підприємством та створення передумов для розширення діяльності. З метою практичного обґрунтування необхідності забезпечення підприємства інвестиційними ресурсами та дослідження їх впливу на господарську діяльність, проведено аналіз одного з підприємств, що працює на страховому ринку України. Це дозволяє сформулювати ряд економічно обґрунтованих напрямів підвищення інвестиційної політики для суб'єктів господарювання страхової сфери в Україні.

Автором встановлено, що здійснення інвестиційної діяльності неможливе без використання адекватної системи управління. Управління підприємством розглянуто як напрям його господарської діяльності, що організовує, координує та контролює решту видів господарської діяльності підприємства. Обґрунтовано, що за допомогою інвестицій можна мінімізувати вплив кризових явищ і забезпечити стійку реалізацію стратегічної мети розвитку кожного підприємства. Визначено основні фактори оптимізації формування ефективного страхового портфеля компанії.

The article analyzes the peculiarities of management of investment activity of the Ukrainian enterprise in modern economic conditions. The essence of the insurance market is considered and its current state is analyzed.

Particularly, the author came to the conclusion that the modern insurance market is the second largest in capitalization among other non-bank financial markets in Ukraine.

The article states the main indicators of the insurance market and its dynamics. It is concluded that Ukrainian business have a certain advantage over foreign competitors - the ability to respond quickly to changes through a long process of transformation of the national economy, which implies a constant renewal of management. Therefore, it is advisable to prioritize investment activity in the process of improving business management and creating prerequisites for expanding activities. For the purpose of practical substantiation necessity for providing investment resources to the business and studying their impact on economic activity, an analysis of one of the enterprises operating in the insurance market of Ukraine has been carried out. This allows formulating a number of economically justified directions of improving investment policy for business entities in the insurance sector of Ukraine.

The author established that the implementation of investment activities is impossible without the use of an adequate management system. Management now considered as the direction of its business that organizes, coordinates and controls the rest of the types of business enterprises. Proved that using investment can minimize the impact of the crisis and ensure sustainable implementation of the strategic goal of every company.

The main factors of optimization of formation of an effective insurance portfolio of the company are determined.

Ключові слова: *страхування; страховий ринок; страховик; страхові компанії; інвестиції; інвестиційна політика; управління інвестиційною діяльністю; оптимізація процесу управління; інструменти інвестування.*

Key words: *insurance; insurance market; insurer; insurance companies; investments; investment policy; investment activity management; optimization of management process; investment instruments.*

Постановка проблеми. Розвиток глобалізаційних процесів, зростання конкуренції на локальних, регіональних та міжнародних ринках, мінливий стан ключових факторів зовнішнього середовища визначають потребу формування довгострокових та середньострокових програм розвитку підприємств. Оскільки підприємство є відкритою динамічною соціально-економічною системою, то на його діяльність, зокрема й інвестиційну, впливають чинники внутрішнього і зовнішнього середовища, що у свою чергу дозволяє суб'єктам господарювання використовувати у своїй роботі гнучку систему управління, як з метою ефективного залучення інвестицій, так і з використання інвестиційних ресурсів.

Планування розвитку підприємств, яке значною мірою пов'язане з їх інвестиційною діяльністю, потребує врахування й вивчення та вимір великої кількості факторів, з використанням відповідних джерел інформації, причин та резервів, оцінки роботи та співставлення її результатів з витратами, узагальнення результатів оцінки та розробка необхідних заходів. Загальний висновок про якість фінансового стану підприємства робиться на основі аналізу відповідності кожного з показників, що включені в спеціально підбрану систему, їх граничним значенням.

Однак кожна група показників характеризує окрему сторону діяльності підприємства. При цьому варто наголосити, що розрахунок найрізноманітніших коефіцієнтів дає лише поверхове уявлення про причини, що впливають на погіршення або покращення фінансового стану. У цих умовах актуальним є питання формування ефективної інвестиційної політики, спрямованої на забезпечення тактичного управління підприємствами відповідно до імперативів цілей їх стратегічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика інвестицій широко висвітлена в науковій літературі вітчизняними та зарубіжними авторами: Гриньова В.М., Гук О.В., Друкер П.Ф., Загородній А.Г., Захарченко В.І., Ілляшенко С.М., Лановська Г.І., Лівощко Т.В., Майорова Т.В., Максимова Т.С., Пересада А.А., Покропивний С.Ф., Садовський В.А., Склярова Г.О., Харів П.С., Ястремська О.М. Проте сучасні автори продовжують вивчати й розвивати цю економічну категорію. Значний внесок у розвиток основ аналізу та підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємств зробили такі вчені-економісти як: І.А. Бланк, Є.Г. Величко, Г.О. Доленко, А.П. Дука, Р.М. Костюкевич, Ю.В. Краснокутська, О.А. Максута, С.О. Погасій, О.В. Познякова, С.І. Прилипко, В.П. Савчук, О.М. Скібіцький та інші.

Аналіз і розробку питань розвитку страхування та його окремих аспектів здійснено в роботах українських (В. Базилевич, А. Василенко, О. Заруби, В. Смоляк, В. Фурмана) та зарубіжних (А. Рейтмана, К. Турбіної, Д. Хервада, Д. Хемптона, В. Шахова) вчених. Незважаючи на численні дослідження, присвячені формуванню основ управління інвестиційною діяльністю підприємств, недостатньо вивченими залишаються особливості ефективного управління інвестиційних процесів страхової компанії.

Метою статті є визначення особливостей ефективного управління інвестиційною політикою страхової компанії ТДВ «СК «СПЕЙР».

Виклад основного матеріалу дослідження. Стан української економіки є доволі складним і неоднозначним. Хитка політична ситуація, тимчасова відчуженість окремих територій, глобалізаційні виклики, постійний дефіцит внутрішніх (власних) коштів вимагає від усіх учасників господарського процесу пошуку ефективних форм господарювання. За таких умов інвестиції розглядаються як джерело, що дає можливість забезпечити життєдіяльність та розвиток підприємства [4].

Ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 2017 р. становила 296 (станом на 2016 р. – 323 компанії). Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за 2017 рік порівняно з 2016 р., кількість компаній зменшилася на 27 СК [2].

Стан страхового ринку, рівень його інтеграції та затребуваність характеризуються обсягами страхових премій і страхових виплат. Вагомого значення у визначенні стабільності ринку набуває рівень капіталізації страховиків, тобто обсяг власних коштів і страхових резервів тощо (табл. 1).

Таблиця 1.
Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка [2]

	2016	2017	Темпи приросту 2017/2016	
			млн. грн.	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітнього періоду, тис. одиниць				
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	29 337,0	53 060,0	–	23 723,0
- зі страхувальниками – фізичними особами	27 195,5	49 820,5	–	22 625,0
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	103 114,1	83 284,3	–	19 829,8
Страхова діяльність, млн. грн				
Валові страхові премії	24 844,2	31 391,1	6 546,9	26,4
Валові страхові виплати	6 271,3	7 375,1	1 103,8	17,6
Рівень валових виплат, %	25,2	23,5	–	–
Чисті страхові премії	19 588,4	20 790,9	1 202,5	6,1
Чисті страхові виплати	6 046,3	7 157,4	1 111,1	18,4
Рівень чистих виплат, %	30,9	34,4	–	–
Перестраховання, млн. грн.				
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	8 460,6	13 261,9	4 801,3	56,7
- перестраховикам-резидентам	5 255,8	10 600,1	5 344,3	101,7
- перестраховикам-нерезидентам	3 204,8	3 204,8 2 661,8 -543,0 -16,9	3 204,8 2 661,8 -543,0 -16,9	16,9
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	984,6	854,5	-130,1	13,2
- перестраховиками-резидентами	225,1	217,7	-7,4	-3,3
- перестраховиками-нерезидентами	759,5	636,8	-122,7	-16,2
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	26,6 23,7 - 2,9 -10,9	26,6 23,7 - 2,9 -10,9	26,6 23,7 - 2,9 -10,9	26,6 23,7 - 2,9 -10,9
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам 9,0 12,3 3,30 36,7	9,0 12,3 3,30 36,7	9,0 12,3 3,30 36,7	9,0 12,3 3,30 36,7	9,0 12,3 3,30 36,7
Страхові резерви, млн. грн.				
Обсяг сформованих страхових резервів	19 477,1	21 804,8	2 327,7	12,0
- технічні резерви	11 980,8	13 752,9	1 772,1	14,8
- резерви зі страхування життя	7 496,3	8 051,9	555,6	7,4
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.				
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	55 377,2	56 813,8	1 436,6	2,6
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	34 302,2	35 350,6	1 048,4	3,1
Обсяг сплачених статутних капіталів	12 627,9	12 928,7	300,8	2,4

Порівняльний аналіз основних показників діяльності страхового ринку та його динаміка за 2016-2017 роки засвідчує, що на 6 546,9 млн. грн. (26,4%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій збільшився на 1 202,5 млн. грн. (6,1%). Збільшення валових страхових премій відбулося майже по всім видам страхування. Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за 2017 рік становила 66,2%, що на 12,6 в.п. менше в порівнянні 2016 роком.

Протягом аналізованого періоду збільшилась кількість укладених договорів страхування на 2,9% (на 3 893,2 тис. одиниць). При цьому на 107,4% (23 752,4 тис. одиниць) зросла кількість договорів з добровільного страхування, в тому числі збільшилась: кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків в 2 рази (на 16 698,7 тис. одиниць), кількість укладених договорів страхування фінансових ризиків зросла на 114,8% (на 2 942,5 тис. одиниць).

Однак кількість укладених договорів з обов'язкового страхування зменшилась на 18,0% (на 19 658,7 тис. одиниць) за рахунок зменшення кількості договорів страхування від нещасних випадків на транспорті на 19 829,8 тис. одиниць (19,2%).

Обсяг валових страхових виплат/відшкодування у порівнянні з 2016 роком збільшився на 1 103,8 млн. грн. (17,6%), обсяг чистих страхових виплат збільшився на 1 111,1 млн. грн. (18,4%). Зростання обсягів валових страхових виплат за 2017 рік мало місце у більшості основних системоутворюючих видах страхування. Найбільше збільшення валових страхових виплат відбулося з таких видів страхування: автострахування (збільшення валових страхових виплат на 826,9 млн. грн. (29,7%)), страхування фінансових ризиків (збільшення валових страхових виплат на 611,2 млн. грн. (94,5%)), медичне страхування (збільшення валових страхових виплат на 248,6 млн. грн. (26,2%)). Водночас, зменшилися валові страхові виплати зі страхування кредитів на 569,4 млн. грн. (84,6%) та страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ на 12,7 млн. грн. (22,4%). Рівень валових виплат у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року зменшився на 1,7 в.п. та становив 23,5% [2].

Рівень чистих страхових виплат станом на 2017 рік становив 34,4%, що більше на 3,5 в.п. у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Високий рівень валових та чистих страхових виплат спостерігається з медичного страхування – 55,5% та 59,1%, за видами добровільного особистого страхування – 38,0% та 41,6%, за видами недержавного обов'язкового страхування – 36,4% та 36,7% (з обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 46,2% та 46,1%) відповідно [2].

Варто зауважити, що в українських підприємств є певна перевага перед іноземними конкурентами – здатність швидко реагувати на зміни у зв'язку з тривалим процесом трансформації національної економіки, що передбачає перманентне оновлення регулювання. Тому доцільно приділити інвестиційній діяльності першочергову увагу в процесі вдосконалення управління підприємством та створення передумов для розширення діяльності [3].

З метою практичного обґрунтування необхідності забезпечення підприємства інвестиційними ресурсами та дослідження їх впливу на господарську діяльність, проведемо аналіз одного з підприємств, що працює на страховому ринку України. Це дозволить нам сформулювати ряд економічно обґрунтованих напрямів підвищення інвестиційної політики для суб'єктів господарювання страхової сфери в Україні.

Товариство з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «СПЕЙР» було створено 05.05.2014р. загальними зборами засновників і включено до державного реєстру підприємств, організацій та установ 14 травня 2014 року. Компанія не має філій, представництв та відокремлених підрозділів. Державна частка у статутному капіталі Товариства відсутня. Метою діяльності Компанії є одержання прибутку шляхом надання послуг по забезпеченню усіх видів страхового захисту майнових інтересів громадян і юридичних осіб та здійснення фінансової діяльності в межах, визначених чинним законодавством України та Статутом.

За підсумками чотирьох кварталів 2017 року показники ділової активності СК «СПЕЙР» продемонстрували зниження: валові премії скоротились на 5,55% до 10,465 млн. грн.; чисті премії зменшилися на 17,51% до 9,139 млн. грн.; зароблені страхові премії знизилися з 10,290 млн. грн. до 4,05 млн. грн., або на 60,65% (рис.1).

За підсумками чотирьох кварталів 2017 року найбільшими видами страхування СК «СПЕЙР» у порівнянні з тим же періодом 2016 року були: страхування відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12-14) – 92.59% премій; страхування наземного транспорту (крім залізничного) – 4,57% премій.

Рис. 1. Показники ділової активності СК «СПЕЙР», тис. грн., %

У 2017 році появилось страхування наземного транспорту (крім залізничного) та страхування медичних витрат в портфелі Компанії, що позитивно впливає на його рівень диверсифікації. Також слід звернути увагу, що

згідно з даними за 2017 рік в порівнянні з 2016 роком збільшився обсяг премій від страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12), страхування від нещасних випадків та страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (табл. 2).

Таблиця 2.
ТОП-7 найбільших видів страхування СК «СПЕЙР»

№	Показники	2016 рік		2017 рік		Абсолютна зміна 2017р до 2016 р.	Відносна зміна (Темп приросту 2017 р до 2016 р), %
		тис. грн.	%	тис. грн.	%		
1	Страхування відповідальності перед третіми особами	125	1,13	9689,5	92,59	91,46	7651,6
2	Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	0	0,00	478,7	4,57	4,57	-
3	Страхування медичних витрат	0	0,00	130,8	1,25	1,25	-
4	Страхування фінансових ризиків	3493,9	31,53	55,2	0,53	-31,01	-98,4
5	Страхування майна	11,7	0,11	44,9	0,43	0,32	283,8
6	Страхування від нещасних випадків	0,5	0,00	32,2	0,31	0,30	6340,0
7	Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	1,6	0,01	32,1	0,31	0,29	1906,3
8	Інші види страхування	7447,2	67,21	1,7	0,02	-67,20	-99,9
9	Всього:	11079,9	100,00	10465,1	100,00	-	-5,6

Досягнення очікуваного ефекту від інвестиційної діяльності можна забезпечити за допомогою формування та реалізації відповідної системи управління, яка повинна стати інструментом раціонального використання інвестицій, насамперед доцільності визначення їх обсягів і структури, вибору пріоритетів інвестування та підвищення ефективності їх використання [4].

СК «СПЕЙР» демонструє високий рівень виплат і здатність генерувати прибуток у складний економічний період, є добре керованою та має певний запас міцності через наявність якісного перестраховочного забезпечення та ліквідності. Компанія отримує більше 70% свого валового доходу від юридичних осіб. Внаслідок цього зниження реальних доходів окремих прошарків населення не має значного негативного впливу на скорочення обсягів валового бізнесу. 90% бруто-премій підприємства припадає на один вид страхування (страхування відповідальності перед третіми особами). Виявлений факт характеризує рівень диверсифікації Компанії за видами страхування як близький до задовільного.

Одним із напрямів адаптації управління інвестиційною діяльністю підприємства до нових умов є формування підґрунтя для використання технологій та інновацій (які є фактично ключовим чинником підвищення ризиків бізнесу), що зумовить розширення власної присутності на ринку. На практиці українські підприємства змушені здійснювати інновації на власний страх і ризик, а у разі стабільного ведення бізнесу взагалі відмовлятися від них [3].

Можна позитивно оцінити факт росту чистого прибутку на фоні складної економічної ситуації, і зокрема, на ринку класичного страхування. СК «СПЕЙР» відноситься до страховиків з невеликим обсягом валового бізнесу, має здатність генерувати чистий прибуток. Компанія демонструє високий рівень виплат і здатність генерувати прибуток у складний економічний період, є добре керованою та має певний запас міцності через наявність якісного перестраховочного забезпечення та ліквідності.

Ефективність формування інвестиційного портфеля страхових компаній залежить не тільки від нормативних обмежень, які встановлюються державою, але і від обсягу та якості використання їх інвестиційного потенціалу. Що більший інвестиційний потенціал страхової компанії, то більше вона має можливостей придбання різного роду цінних паперів та формування ефективного портфеля. Інвестиційний потенціал характеризує можливості окремої страхової компанії стабільно та гарантовано формувати інвестиційний портфель. Якщо обсяги страхових виплат збільшуються більшою мірою, ніж зростає обсяг страхових резервів і власного капіталу, то може скластися ситуація, коли при збільшенні номінального інвестиційного потенціалу страхової компанії, її реальний інвестиційний потенціал зменшується. На практиці цілком можливо те, що у страхових компаній, що мають великий номінальний інвестиційний потенціал абсолютно відсутній реальний інвестиційний потенціал [1].

На момент підготовки рейтингового звіту СК «СПЕЙР» сформувала наступні види резервів: резерви незароблених премій, резерв заявлених, але не виплачених збитків і резерв збитків, що відбулись, але не заявлені. У СК існує наявність суттєвого резерву заявлених, але не виплачених збитків (14,128 млн. грн. або 67,98% від загальних резервів страховика), а також резерву збитків, що відбулись, але не заявлені (0,405 млн. грн. або 1,95% від портфеля Страховика). Структура резервів опосередковано вказує на те, що, крім формального виконання вимог діючого законодавства, Страховик формує власні зобов'язання відповідно до адекватно оцінених ризиків. Станом на 31.12.2017р. найбільші частки резервів припадали на резерви заявлених, але не виплачених збитків (67,98%), а також на резерви незароблених премій (30,07%) (табл. 3).

Таблиця 3.
Структура резервів СК «СПЕЙР», тис. грн... п.п., %

	Показники	31.12.2016		31.12.2017		Абсолютна зміна 2017р до 2016 р.	Відносна зміна (Темп приросту 2017 р до 2016 р), %
		тис. грн.	%	тис.грн.	%		
1	Резерви під незароблені премії	788,8	43,00	6249,2	30,07	-12,93	692,2
2	Резерв заявлених, але несплачених збитків	13,4	0,73	14127,8	67,98	67,25	-
3	Резерв збитків, які відбулись, але не заявлені	1032,3	56,27	405,3	1,95	-54,32	-60,7
4	Резерв коливання збитковості	0	0,00	0	0,00	-	-
5	Резерв катастроф	0	0,00	0	0,00	-	-
6	Інші резерви	0	0,00	0	0,00	-	-
7	Технічні резерви всього:	1834,5	100,0	20782,3	100,0	-	1032,9

Компанія має високий коефіцієнт покриття виплат підпроцентними активами, який за результатами 2017 року становив 150,38%, що дуже наближено до оптимального значення цього коефіцієнта. Наявність та суттєвий приріст запасу підпроцентних активів щодо обсягу виплат заслуговує позитивної оцінки в умовах банківської кризи (табл. 4).

Таблиця 4.
Виплати та покриття виплат підпроцентними активами СК «СПЕЙР», тис. грн., п.п., %

	Показники	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна 2017р до 2016 р.	Відносна зміна (Темп приросту 2017 р до 2016 р), %
1	Страхові виплати та компенсації	2217,6	4816,2	2598,6	117,2
2	Брутто премії, всього	11079,9	10465,1	-614,8	-5,56
3	Співвідношення між виплатами та брутто-преміями	20,01%	46,02%	26,0	-
4	Підпроцентні активи всього	2189,5	7242,8	5053,3	230,8
5	Покриття виплат підпроцентними активами	98,73%	150,38%	51,6	-

Досвід функціонування вітчизняних страхових компаній засвідчує недостатню активність у сфері управління активами компанії. Водночас слід зазначити, що останніми роками відбувається поступове нарощення обсягів операцій з професійного управління активами страхових компаній [1].

Отже, за 2017 рік підприємство сформувало резерви в обсязі, який відповідає вимогам українського законодавства. Найбільша частка резервів (67,98%) складалась з резерву заявлених, але не виплачених збитків. За минулий рік рівень виплат Компанії перевищував середньо-ринкове значення і становив 46,02%. Крім того, Страховик має високий коефіцієнт покриття виплат підпроцентними активами, який за результатами аналізованого періоду становив 150,38%. Співвідношення між власним капіталом Страховика та зобов'язаннями складало 111,03%, що перевищує середньо-ринкове значення по компаніях, які спеціалізуються на класичному страхуванні.

Особливістю управління інвестиційною діяльністю є тісний зв'язок із загальною системою управління на підприємстві, оскільки управлінські рішення стосовно інвестицій безпосередньо або опосередковано пов'язані з іншими видами діяльності (операційною (виробничою), збутовою, фінансовою тощо). Оскільки управління інвестиційною діяльністю є елементом загальної системи управління підприємством, то необхідною є її координація з іншими підсистемами загальної системи управління [4].

Концентрація страховими організаціями значних фінансових ресурсів перетворює страхування у важливий фактор розвитку економіки шляхом активної інвестиційної політики. Страхові компанії перетворюють пасивні кошти, отримані від різних страхувальників в активний капітал, що діє на ринку. У процесі здійснення своєї діяльності вони залучають кошти в якості внесків клієнтів, які згодом трансформуються в страхові резерви, які є гарантією виплати відшкодування в результаті виникнення страхового випадку. Отже, з моменту надходження цих коштів у страхову компанію до моменту виплати відшкодування, такі ресурси залишаються тимчасово вільними, що призводить до потреби формування ними інвестиційного портфеля [1].

Варто зазначити, що оптимальний портфель цінних паперів складається з таких активів, які характеризуються мінімальним ризиком у порівнянні з іншими видами портфелів. Метою оптимізації портфелю цінних паперів є формування такого портфелю цінних паперів, який би відповідав вимогам підприємств як за прибутками, так і за ризиком, та при цьому достатньою мірою був диверсифікований.

Зростання прибутку для таких портфелів супроводжується прискореним зростанням ризику. Проте, саме ці портфелі дозволяють інвестору очікувати найбільшого приросту капіталу. Разом з тим необхідність диверсифікації портфеля акцій потребує збереження в агресивному портфелі акцій стабільних і прибуткових компаній.

Враховуючи вищенаведене, ми послуговуємось думкою О.В. Феєра про те, що основними характеристиками процесу ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства є [4]: 1) управління інвестиційною діяльністю підприємства як складової загальної системи управління є цілеспрямованою діяльністю; 2) управління інвестиційною діяльністю повинно бути гнучким і здатним швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі; 3) ефективність процесу управління може бути досягнута за наявності відповідного інформаційного забезпечення; 4) управління інвестиційною діяльністю спрямоване на досягнення поставлених цілей: економічних, інноваційних, соціальних, екологічних тощо; 5) управління інвестиційною діяльністю повинно здійснюватися на основі інвестиційної стратегії.

На підприємствах потрібно реформувати згідно з сучасними умовами існуючу систему управління інвестиційною діяльністю та використати нові, ефективні інструменти з метою забезпечення їх поступального випереджального розвитку. Ефективна політика управління інвестиційною діяльністю повинна стати таким засобом, який дасть можливість покращити економічні, соціальні, інноваційні та інші показники діяльності підприємств [4].

Отже, проведений аналіз інвестиційної діяльності підприємства дає нам можливість зробити висновок, що інвестиційна політика аналізованої Страхової компанії досить успішна, оскільки на рахунках СК було 7,243 млн. грн. Більшість підпроцентних активів були зосереджені в банківських депозитах, що свідчить про безризикованість інвестиційної діяльності підприємства. В період 2016-2017 рр. обсяг підпроцентних активів СК «СПЕЙР» виріс на 230,80%. Таке суттєве зростання підпроцентних активів, на нашу думку, заслуговує позитивної оцінки.

Висновки. Таким чином, аналіз економічних показників страхового ринку України за 2016-2017 рр. демонструє тенденцію до зростання. Однак функціональні та інституційні характеристики страхового ринку України в цілому не відповідають реальним потребам економіки країни. Страховий ринок України перебуває на етапі розвитку та інтеграції у світовий простір. Незважаючи на певні здобутки він характеризується недоліками, наявність яких показує перспективи розвитку.

Не є виключенням й страхова компанія «СПЕЙР», основними перешкодами до подальшого розвитку якої є: несприятлива політично-економічна ситуація в країні; недосконала нормативно-правова база щодо здійснення діяльності; низький рівень забезпеченості страхових вкладень; низький рівень забезпечення відповідальності за великі застраховані ризики та їх перестраховування за кордоном; неможливість здійснення довгострокових видів страхування та ін. Для подолання зазначених проблем ефективного функціонування варто, на нашу думку застосувати такі заходи: впровадження інновацій у діяльності страхових компаній; імплементації зарубіжного досвіду щодо удосконалення законодавчої бази; використання ефективних показників, що характеризують окрему сторону діяльності підприємства; формування ефективної інвестиційної політики, спрямованої на забезпечення тактичного управління підприємствами відповідно до імперативів цілей їх стратегічного розвитку; ефективного управління інвестиційною політикою застосування новітніх технологій; впровадження міжнародних стандартів ведення страхової діяльності.

Враховуючи дефіцит вітчизняних досліджень щодо рекомендованого рівня частки інноваційних інвестицій, на початковому етапі для формування власної аналітичної та статистичної бази даних українським підприємствам можна використати досвід ЄС як індикативний рівень інноваційної активності, що й має стати предметом наших подальших досліджень.

Література.

1. Кузьменко О. Г. Інвестиційна діяльність страхових компаній / О. Г. Кузьменко // Фінансовий простір. - 2013. - № 3. - С. 159-163.
2. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/>
3. Сибирка Л. А. Управління інвестиційною діяльністю українських підприємств в умовах глобальної економічної турбулентності / Л. А. Сибирка, А. М. Корівчак // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2016. - Вип. 7(3). - С. 82-85.
4. Феєр О. В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах / О. В. Феєр // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2016. - № 851. - С. 140-145.

References.

1. Kuzmenko, O. H. (2013), "", *Finansovyi prostir*, vol. 3, pp. 159-163.
2. National Commission for the Regulation of Financial Services Markets of Ukraine, available at: <https://www.nfp.gov.ua/>
3. Sybyrka, L. A. and Korivchak, A. M. (2016), "Management of investment activity of Ukrainian enterprises in the conditions of global economic turbulence", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 7(3), pp. 82-85.
4. Feier, O. V. (2016), " Management of investment activity of enterprises in market conditions", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, vol. 851, pp. 140-145.